

LAUREAȚI AI PREMIULUI NAȚIONAL CONFORM HOTĂRÎRII GUVERNULUI Nr. 569 din 19 august 2015 PENTRU LUCRAREA ȘTIINȚIFICĂ

TEORIA EREDITARĂ A CANCERULUI PULMONAR

Colectivului de autori STRATAN Valentina, doctor în biologie, conferențiar cercetător, ȘUTCHIN Vladimir, doctor habilitat în medicină și BÎLBA

Valeriu, doctor în medicină, conferențiar cercetător în cadrul Galei Premiului Național, ediția 2015, la Palatul Republicii la 26 august a fost înmănată înalta distincție.

Cancerul pulmonar, este o problemă actuală de ordin social și biologic, nu se dezvoltă la toți oamenii expuși la agenții cancerigeni, inclusiv la cele conținute în fumul de tutun. Acest fapt sugerează prezența unor factori de risc genetic și existența predispoziției individuale pentru cancer pulmonar. O asemenea predispoziție individuală este legată de polimorfismul genelor ale căror produse sunt implicate în metabolismul cancerigenelor fumului de tutun. În baza studiilor clinice, clinico-genealogice și a celor molecularo-genetice, a fost înaintat și teoretic argumentat, conceptul existenței celor două variante patogenetice principale ale cancerului pulmonar: ereditar și ecologic. Cu un grad înalt al veridicității, este demonstrat că varianta patogenetică ereditară a cancerului pulmonar decur-

ge mai agresiv în comparație cu cea ecologică și se caracterizează printr-o frecvență sporită a invazivității în structurile și organele anatomice învecinate, printr-un potențial foarte înalt de metastazare, atât în ganglionii limfatici regionali, cât și în organele și structurile la distanță.

Studierea polimorfismului genetic și a rolului acestuia în patogeneza maladiilor la om, este în prezent una din direcțiile cele mai importante din domeniul biologiei moleculare.

Identificarea genelor determinante a riscului de dezvoltare a cancerului, reprezintă cea mai atractivă sarcină a geneticii moleculare.

Datele obținute în rezultatul cercetărilor servesc la aprofundarea conceptului privind etiologia și pa-

togeneza cancerului pulmonar şi are o importanţă nu doar teoretică dar şi, ştiinţifico-practică pentru interpretarea mecanismelor concrete ale cancerogenezei.

Identificarea variantelor patogenetice ale evoluţiei cancerului pulmonar ne-a apropiat considerabil de problema diagnosticării lui precoce, precum şi de posibilitatea efectuării unui tratament patogenetic mai eficace. A fost elaborat programul de screening în scopul identificării persoanelor cu predispoziţie la boli maligne în familiile bolnavilor de cancer pulmonar, fiind elaborate recomandări practice privind formarea grupurilor cu risc genetic în aceste familii. Acest lucru permite reducerea semnificativă a numărului de persoane care necesită o investigaţie complexă în instituţiile medicale specializate, sporirea detectării patologiei tumorale, precum şi efectuarea unei dispensarizări active de familie a persoanelor cu

predispoziţie ereditară pentru această boală. În condiţii practice, stabilirea diagnosticului de cancer pulmonar cu diferite variante patogenetice de evoluţie a îmbolnăvirii la fiecare bolnav va ajuta medicul curant să evalueze particularităţile organismului şi să aleagă un plan de tratament raţional – tratament personalizat.

Rezultatele studiului corespund nivelului internaţional de cercetare. Acest lucru îl confirmă publicaţiile în reviste ştiinţifice recenzate precum: International Journal of Cancer, European Journal of Cancer, Cancer letters, J.Cancer Res.Clin.Oncologie etc. Acestea au fost prezentate la congrese şi simpozioane în domeniul oncologiei din CSI, Moldova, România, Marea Britanie, Grecia, Franţa, Brazilia, Japonia, Norvegia, Malazia, China, Australia etc. În aşa fel, **”Teoria ereditară a cancerului pulmonar”** a fost recunoscută la nivel internaţional.